

Bu harbin tarihinden bir ders

Fransanın sınırlarını ihmal ve harpten tedbir arzusunu gözünden feda ettiği Çekoslovakya, Fransa'nın başını yemek suretiyle intikamını aldı.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Çekoslovakya'ya ait olmak üzere bir kaymakamın maden, o bölge vazyetini çok iyi biliyor ve kanlar aktırmaya çalışıyor. En yüksek emamları gal etmiş zatları kullanıyor. Çekler, başlıca işleri felâketin tevdi ettiler. Fakat uyusukluktan ve sahte emelleri kendilerini toplama vakatı vazifelerini ifa etmedikleri için manla sarılmış görünüyor.

Avrupalıların, günkü vaziyeti ve Çekoslovakya'da tefekkürle meşgul olan dimağları için bu bir imhâ firtınanın azamîti. Çünkü Çekoslovakya'nın, bütün ortadan kalktığı sonradır ki, bütün Avrupalının şuurunda derin bir alt ist olma korkusu uyandı ve yalancı gök güllüklerinin u-fâltusu duyulmaya başladı.

Çekoslovakya hadisesinde mukavemet imkânını bulamaması bu hadisenin mâna ve şümûlünü takdiri edememiş olan Garbi Avrupa, ondan sonra aralık vekayin sevk ve idaresine hâkim bir vaziyetten çıkarak zühuruna sed çekemediği firtınanın gittikçe şiddetlenen sağnakları altında rastgele sürüklenmeye başladı. Düşünülen tedbirler mahdud idi. Umumi bir görüşün mahrum olduğu için garbi millîler kalyondu.

Çekoslovakya meselesinde en büyük mes'uliyet, Fransaya raci görülmüyor. Fransa, dahîl politik kavgaları içinde sapıtıldığı yolda bocalayarak bocalayarak Çekoslovakya meselesini âdetâ kendisi körüklemiş, alevlenmiş ve zehirli bir surette ortaya çıkarmıştır. Çekoslovakya'nın sınırlarını ihmal ve harpten tedbir arzusunu gözünden feda ettiği Çekoslovakya, Fransanın başını yemek suretiyle intikamını aldı. Fakat siyaset dünyasının, ilerinde de âdetâ jeolojik bir afet vüsat ve azamîtiyle müthiş bir tufan ve zelzele kopmuş bulunuyor. Şimdi işte medeniyet bunu atlamağa çalışıyor. Karanlık, çamur ve kan içinde seneleddiği şu dakikalar da istikbalî aydınlatacak ufak bir ışık görmek için etrafa ümitsiz gözler atılıyor. Avrupa isyanı ve Çekoslovakya'da aldığı sedit ve feci şekil, beklenen bu ışık mıdır? Belli değil. Fakat bugün bedbaht ve şaşırmasın insanları garip ve müphem bir ümit müjdesini getirir gibi görünen bu memleketin Fransız politikacıları tarafından nasıl feda edilmiş olduğunu hatırlamak çok ibretli bir ders teşkil eder.

Üçüncü Daladier kabinesi teşekkül etmişti. Georges Bonnet Hariciye Nazırı bulunuyordu. Sağ cenah fırkası halk cephesini parçalamağa muvaffak olmuş sayılabilir. Çünkü kabinenin müzaheret aramak üzere sağa, mürteciler tarafından temayül edeceği muhakkak addediliyor. Bu, Başvekil ile Hariciye Nazırı, taraftar celbetmek için hükümetin gizli tahsisatlarını gazetecilere ve politikacılara dağıtıyorlardı.

Sağ taraf gazeteleri, derhal Çekoslovakya aleyhinde nesriyata başladılar. Çünkü siyaset sahasında Çekoslovakya meselesi artık birinci plâna geçiyordu. Almanyada Führer muvaffakiyetten muvaffakiyete yürüyerek Sarre havzası plebisti, Paynelandın askeri hale sokulması, Avusturyanın ilhaka, İspanya muharebesinde âsiller tarafına yardım gibi işlerde kabiliyetini isbat etmiş ve nelece kadar olduğunu göstermişti. Bunları müteakip Çekoslovakya'da Stüdetler meselesi alevlenmeye başlayınca Fransada da endişeler başladı. Daladier kabinesinin iş başına gelmesi, komünizm korkusuyla Sovyetler Birliğinin aleyhinde bulunan ve komünizm aleyhindeki mücadelenin bir şampiyonu sıfatıyla ortaya atılan Hitlerle anlaşmak politikası taraftarı Fransız milliyetçileri ve sağ cenah mensupları.

Fransız efkârı umumiyesini Çekoslovakya meselesi minasebetiyle harbe atılmaktan menetmek için faaliyete geçtiler. Çünkü Çekoslovakya ile Fransa arasında bir muahedename vardı. Fransa, taarruza uğrayabilecek olan Çekoslovakya'yı yardımda bulunmayı taahhüt etmişti. Yardım demek, Almanyaya ile harp demekti. Fransız milliyetçileri ve sağ cenahı bunu istemiyorlardı. Onun için Daladier kabinesinin iş başına gelmesinden ve halk cephesinin kuvvetini kaybetmesinden ümitsiz düşen milliyetçiler, matbuata büyük bir mücadele açtılar. Fransız halkına: "Çekoslovakya uğrunda ölmek ister misiniz? diye soruyorlar ve halkı muharebeden uzak kalmaya teşvik ediyorlardı. Fransız halkı, Çekoslovakya için yapılacak harbin hakikatte Fransayı müdafaa için yapılmış olacağını idrâk edemiyordu ve memleketi aldatmakta âlakadâr bulunan gazetecilerin mugalatalarına kapılıyorlardı.

Bu nesriyat arasında bugünkü Vichy hükümetinin adliye nazırı profesör Joseph Barthelmy'nin de bir makalesi karışmıştı. Profesör bin dersen su getirecek Fransanın Çekoslovakya'yı müdafaa için harbe atılmak mecburiyetinde olmadığını isbat etmeye çalışıyordu. İnsanların ap-talları tahammül edilmez mah-

Alman tebliği Finler, Petreskova girdi

Moskova ve Leningrad yeniden şiddetle bombardıman edildi

Bir gemi batırıldı

Berlin, 2 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Doğu cephesinde harekât plânı mucibince devam etmektedir. İtalyan kıt'aları 28 ile 30 Eylül arasında Dinyeperin doğusunda Sovyet kıt'alarını çevirdikleri ve imha ettikleri zaman 8 bin esir almışlardır.

Düşman kanlı kayıplar vermiştir.

Kareli cephesinde, Finler cüretli bir ilerleme yaparak Onega gölünün doğu sahilinde bulunan Petroskoi zaptetmişlerdir. Petroskoi doğu Karelinin merkezidir.

Alman savaş tayyareleri dün gece yeniden Moskova ve Leningrad askeri tesisatına hücum etmişlerdir.

İngiltereye karşı yapılan mücadelede Alman savaş tayyareleri Saro adalarında bir limanda iki bin tonlülük bir ticaret gemisi batırılmışlardır.

İki büyük ticaret gemisi dün gece İngilterenin doğu sahilinde ağırlarında Alman bombalarıyla ağır hasara uğratılmıştır.

İngilterenin doğu ve cenup sahillerinde bulunan askeri tesisat ve müteaddit tayyare meydanlarına da çok tesirli hava hücumları yapılmıştır.

Petroskoi'nin işgalinden sonra

Helsinki, 2 (a.a.) — Doğu Karelinin merkezi olan Petreskoi'nin işgali minasebetiyle maresal Mannerheim, Fin ve tanşeverler Birliğinden ve Doğu (Sonu sayfa 3 sütun 3 de)

HARP VAZİYETİ

Leningrad mukavemet edebilirmi

Alman taarruz ordusunun Sovyet kuvvetlerini istihdaf eden harekâtı neticelendireceği anlaşıyor

YAZAN :

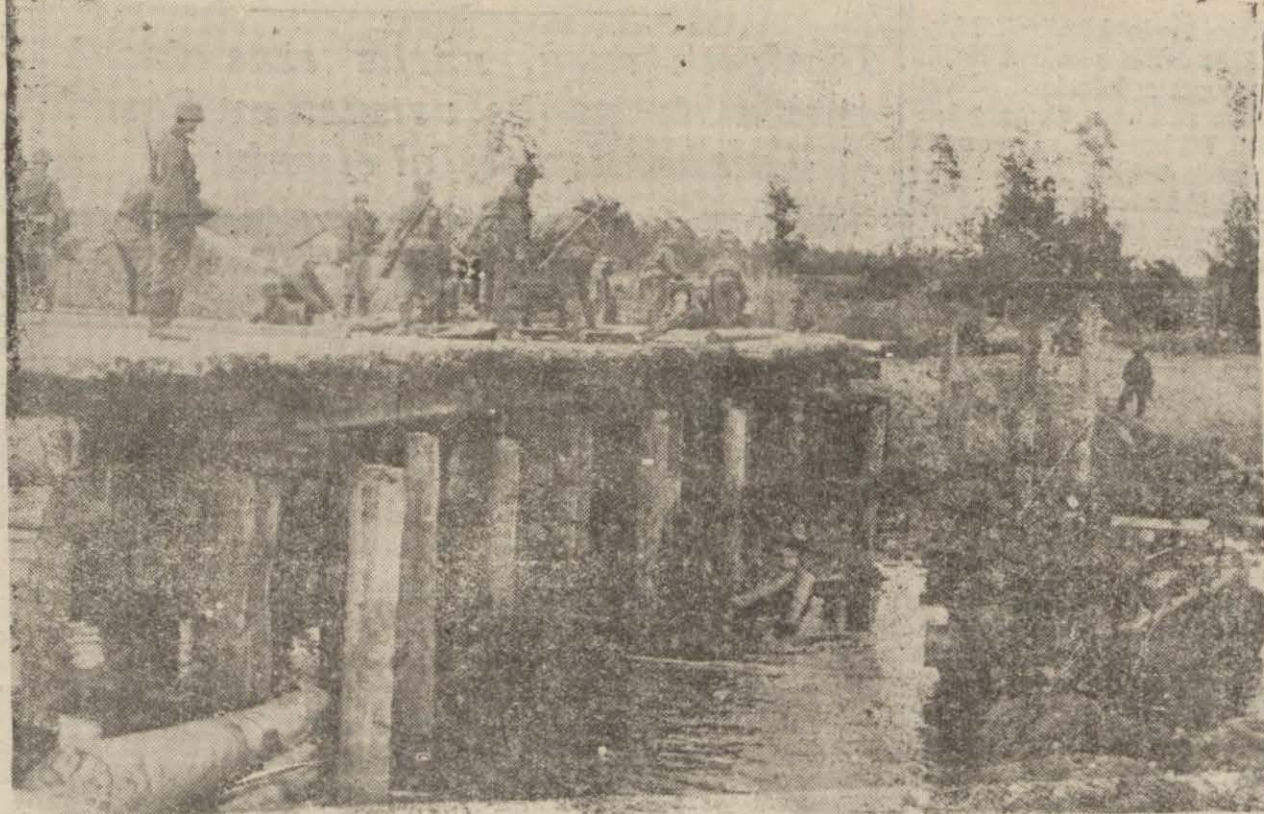
Emekli General Kemal Koçer

Geniş sınırlarda geçilemez bir "seddi Çin, vücutta getirmek, müdafaa gayesi uğrunda varını yoğunu sarfetmekten çekinmeyen memleketlerce de mümkün olamamıştır.

Bir parlamentodan tahsisat istemek mecburiyetinde bulunmayan, ancak beş yıllık imar ve müdafaa plânının tam vaktinde tatbikini lîmde bilen Sovyetlerin de, sınırlarında yetisi derinliği hâvi ve delik-

lâklardı. Fakat bilhassa profesörlerin aptalları bütün, bütün bir felâketidir. Bu matbuat mücadele meselesinde Fransadaki dahili nifakın derecesini gösteren bir vak'a tiyleri ürpertecek kadar müthişti. Gazetelerin birinden endişeye düşen Çekoslovak elçisi, Fransız Hariciye Nazırı Bonnet'i ziyaret ederek izahat istiyor. Ondan Fransanın hiçbir zaman vebelerine hiyanet etmeyeceğini dair teminat alarak müsterih oluyor. Fakat sol cenah gazetecileri kendisine Hariciye Nazırının sözüne inanılmamasını, kendisini aldatacağını söylüyorlar. Hakikatte de bu gazeteciler haklıdır. Sefir, bu ihtarları inanmıyor, hata ediyor. Fakat mühim olan nokta, onun hatasındaki hariciye nazırının gayri sa mimi teminat vermesinde değil, bir kısım Fransız vatandaşlarının diğer kısım Fransız vatandaşlarına karşı olan münaferetleri sebebiyle cenebi bir devlet sefirine kendi devletlerinin bir nazırı ve siyaseti aleyhinde fikir dermeyer etmeleri ve ona akıl öğretmeleridir. Bir millet arasında ayrılık ve düşmanlık hisleri bu dereceye varırsa o memlekettin artık hayır beklemelidir. Fransanın yıkılması ne kadar zaruri olduğu, bu hakikatler ifşa edildikçe daha sa-rah surette anlaşıyor.

Hüseyin Cahid YALÇIN



Şark cephesinde yeni kurulan bir köprüden ilk geçiş

İngilterede

Avam kamarası hükümet itimadını bildirdi

Londra, 2 (a.a.) — Avam Kamarası hükümeti itimat takirini ittifakla kabul etmiştir. Bu takirde şöyle denilmektedir:

Mütecaviz barbarlığa karşı açılan mücadelede Rus milletini müttelik olarak memnuniyetle kabul etmeğe ve mümkün olan bir çareye başvurarak mukavemetini kuvvetlendirmeye karar verilmiştir.

Avam Kamarasının reisi demıştir ki:

Ruslar Marksizim doktrini uğrunda değil, mukaddes Rusya için kahramanca çarpışıyorlar. Kendi menfaatlerimizle Sovyetler Birliğinin menfaatleri bir olduğunu anlamazsak aptal-lık etmiş oluruz.

Londraya göre...

Bulgaristanda bazı yerlerde isyan çıkmış!

Memlekette siyasi cinayetler işlendiği de haber veriliyor

Londra, 2 (a.a.) — Londrada Sovyetler harbine dair nesredilen haberlerden öğre-nildiğine göre Bulgaristanı Sovyetlere karşı harbe sürüklemek isteyen Almanların bu teşebbüsü Bulgaristan'ın bazı mntakalarında isyanlar çıkmasına sebep olmuştur. Aynı haberlere göre, isyanı bastırmak üzere bu mntakalara süratle İtalyan birlikleri gönderilmiştir. Ordunun bazı cüzütamlarında da isyanlar olmuş, firar hâdiseleri kaydedilmiştir. Bulgaris-tandaki bütün hububat Al-manyaya sevkedilmektedir.

Bulgaristanda büyük bir et, yağlı maddeler, şeker, sabun, peynir kıtlığı vardır. Hayat pahalılığı yüzde kırk nisbetinde artmıştır.

Almanlar, Bulgar endüstrisini de kontrol etmekte-dirler. Memlekette temerküz kampları kurulmuştur. Siyasi cinayetler olmaktadır.

Yunanistanda işe tahdidatı

Zürih, 2 (a.a.) — "Röy-ter,"

Yunanistanda halka verilen emek miktarının bir ke-re daha tahdit edileceği Ati-nada resmen ilân olunmuştur. Bu miktar günde adam başına kırk gram olacaktır. Atina resmi makamatı nesrettikleri bir beyannamede bu yeni tahdidi de sükûnetle kabul etmesini halktan iste-mektedir.

Moskova konferansı anlaşma ile bitti

Moskova, 2 (a.a.) — Ameri-kan - İngiliz - Sovyet üçler kon-fersanı neticelennmiştir.

Beaverbrook la Harrimen ta-rafından nesredilen müsterek bir beyannamede, Sovyet Rus-yanın, istediklerini hemen tam-a-men alacağı söylenmektedir.

Stalin, Birleşik Amerika ile Büyük Britanyaya, verdikleri mebzul malmazeden dolayı Sov-yet hükümetinin teşekkürlerini ibrâğ etmek üzere Beaverbrook la Aarriman'a salâhiyet vermiş-tir.

Nesredilen resmî tebliğ Moskova, 2 (a.a.) — Üç dev-let konferansının bitmesi üzeri-ne, Sovyet hükümeti aşağıdaki tebliği nesretmiştir:

29 Eylülde Moskovada başlı-yan üç büyük devlet mümessil-lerinin konferansı, 1 lifteşinde çalışmalarını bitirmiştir. Konfe-rans, M. Ruzvelt ve M. Çörcil'in Stalin'e göndermiş oldukları müsterek mesaj esasına dayana-rak ve "faşist tecavüzüne gös-terdiği mükemmel mukavemette Sovyetler Birliğine en iyi suret- (Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

Uzak şarkta

Çinliler, 50 bin Japonu muhasara ettiler

Çunking, 2 (a.a.) — Çinliler, Hunan'ın merkezi olan Şang-sonun şimal doğusunda cereyan eden muharebede japonlara kar-şı ezeli bir muvaffakiyet elde et-tiklerini bildiriyorlar. Askeri ra-porlara göre Çin ordusu tuzağı-na düşen 50 bin japonu etrafındaki çelik çemberi daraltıl-maktadır.

Çinlilerin anlattıklarına göre, Kingsingle - Şunhuaşan arasın-da yapılan bir taarruz esnasında takriben 2.000 japon öldürül-müş ve 30 japon tahkî tahrir edilmiştir.

İranda Yabancılar

Onu bir zavallı deli telâkki ediyorlardı

Vasmusu sorduğum zaman, bana firengi cinneti içinde ve bir fahişenin evinde öldüğünü söylediler

Tefrika No. 34

Yazan: C. Sykos

Savletin adamını boğazladılar

Binaemaleyh, Savletüddevle-nin teklifini ve yeminini kabule mecbur oldu. O andan itibaren İngiliz kuvvetleri arasındaki muvasalânın emini ve muhafızı Savletüddevle olarak kabul edi-di.

Savletüddevle, Fermanferma ve Kıvamîlmülk ile aralarında ittifak mevcut iken az çok sat-ve sahibi idi. Fakat bu ittifak suya düşünce şimdi ilk defa İn-gilizlerle anlaşıktan sonra ken-disini biraz daha kuvvetli ve (Sonu sayfa 4 sütun 3 de)

Sovyetlere yardım

Halifaks, külliyetli iptidai madde gönderildiği ni söyledi

Neuyork, 2 (a.a.) — Dün akşam Neuyorka gelen İngiltere Büyük Elçisi Lord Halifaks'ın gazetecilere söyledikğine göre şimdiye kadar Sovyetler Birli-ğine yapılan yardım hacmi ef-kârı umumiye hayrette bıraka-cak kadar büyüktür. Lord Ha-lifaks bu yardıma devam et-menin birinci derecede ehem-miyeti haiz olduğunu ilâve et-miş ve şöyle demiştir:

"Çok miktarda emtia ve bu arada iptidai maddeler ve harp malzemesi Rusyaya gönderil-miş veya gitmek üzere yoldadır. Aşikâr olan bir şey varsa o da Rusyaya sizin ve bizim elimiz-den gelen her yardımı mümkün olduğu kadar süratle yapmamız lâzım değildir.

BUGÜN

Tarihten bir yaprak

Mührü Hümayun ve maktul vezirler

ÜÇÜNCÜ BAHTIYDE

Sovyet tebliği 25 tayyare tahrip edildi

Sovyet kıtaları, bütün cephe boyunca döğüşüyorlar

Kanlı çarpışmalar oluyor

Londra, 2 (a.a.) — Moskova radyosu, bugün (dün) öğle üzeri, aşağıdaki tebliği vermiştir:

1 Teşrinievvel gecesi, kıtaatı-mız, cephenin bütün boyunca düşmanla savaşmıştır.

Tahrir edilen tayyareler

Moskova, 2 (a.a.) — Gece ya-rısı, Sovyet istihbarat bürosu tarafından nesredilen tebliğde, Sovyet kıtalarının, 1 Teşriniev-vel günü, cephenin bütün bo-yunca düşmanla çarpıştıkları söylenmektedir. 29 Eylül günü 25 düşman tayyaresi tahrip edilmiştir. Sovyet zayıfat doküz tayyaredir. Bir Alman keşif tayyaresi, Moskova üzerinde dü-şürülmüştür.

Kutzevalof kumandasındaki Sovyet tayyare teşekkülü Eylül ayı içinde piyade, mühimmat ve erzak taşıyan 864 kamyon, 78 tank, 80 zirhli otomobil, 61 ben-zin otomobili tahrip etmiş, 15, mühimmat deposu berhava eylemiş ve 38 Alman tayyaresi düşürmüştür.

Sulh teldifi

Tokyo, 2 (a. a.) — United Press:

Hoşi Hoşi gazetesi baş maka-lesinde Almanyâ ve Rusyadan münferit bir sulh yapmalarını istemekte ve zamanın buna çok müsait olduğunu söylemektedir.

Fransada

3 Milyon sahte işe vesikası tedavüle çıkarılmış

Vichy, 2 (a.a.) — Paris ga-zetelerinin yazdığına göre, üç milyon kadar sahte işe vesi-kası tedavüle bulunmaktadır. Şimdi kulanılmakta olan vesika modellerinin taklid edilimleri çok kolaydır. Birçok gizli mat-baacılar, bu vesikaların mükem-mel şekilde taklidini basmışlar-dır. Buna mâni olmak üzere hü-kümet mevcut modellerin değış-tirilmesine karar vermiştir.

İste bu son cümle hemen umu-miyetle bütün kitapçıların ağız birliği ile söyledikleri mukan-nen ve muayyen bir nakarattır. Ben de bu ısrar ile söylenen "yok!", kelimesi üzerinde ısrar ile durarak bu çeşitleri tesbite çalıştım ve bir kitapçının:

— Bugün tam 32 çeşit mek-tep kitabı henüz piyasaya arz-e-dilmiş ve kitapçılara tevzi olun-muş değildir. Bunlar bizden ist-enirse ve biz de "yok, basma-dı!", dersek kabahat mi olur?

Demesinden bilistifade sor-dum.

— Nedir bu kitanlar? Bana isimleri ve ait olduğu sınıfları ile söyley misiniz? Kitapçı elin-deki maarif mektep kitapları (Sonu sayfa 2 sütun 6 da)

Kitapçılar diyor ki:

"Henüz piyasada 32 çeşit mektep kitabı mevcut değildir."

İLK ORTA LİSE KİTAPLARI — SATIŞ YERİ —



Cocuklarımızın eşidlerini zsm-durduldari kitap satış

Mektep kitaplarının eksikliği etrafında çıkan bir takım sayı-lar ve nesriyat üzerine evvelki gün Anadolü ajansı muharrirle-rinden birine beyanatta bulunaa Maarif Vekili Hasan Âji Yücelin sözlerini dükkü nüshanızda yaz-mıştık

Vekil beyanatında bir kaç ki-tap müstesna olmak şartile tabî tamamlanmış kitap bulunmadığını ve asıl buhranı yatanların doğru söylemeyen kitapçılar ol-duğunu söylemişti. Bilhassa İs-tanbul kitapçıları telmihan ve-rilen bu beyanat üzerine bir ar-kadaşımızı mektep kitapları me-selesini tahkike memur ettik. Dün bir çok kitapçılarıla görü-sen ve henüz satışa arz edilmey-en mektep kitapları üzerinde bir liste hazırlayan bir arkadaş vardıği neticeyi şöyle anlatıyor:

Kitapçıların en müttekâsî bu-lundugu ve bilhassa devletleri-riilen ve Maarif matbaasınca basılan bîlümün mektep kitapları-nın yine devlet eli ile bir satış mat'azası bulunan Ankara caddesinde görüştüğüm her ki-tape Vekilin sözlerine kâmen hak vermek ve hattâ bir ta-nesi söyle demektir:

— Filhakika kitapçılar ara-sında kendinde bulunmayan bir kitap için sırf yamındaki kom-pusu da kazanmasını diye bi-lhassa "piyasada mevcud yok-tur. Aramayın!", şeklinde söz söyleyen bazı kitapçılar yok de-gildir. Fakat bugün, bu mese-lede böyle bir şey mevzu bahis olamaz. Zira mektep kitapları-nın esasen bir çok çeşitleri piya-sada yoktur...

İste bu son cümle hemen umu-miyetle bütün kitapçıların ağız birliği ile söyledikleri mukan-nen ve muayyen bir nakarattır. Ben de bu ısrar ile söylenen "yok!", kelimesi üzerinde ısrar ile durarak bu çeşitleri tesbite çalıştım ve bir kitapçının:

— Bugün tam 32 çeşit mek-tep kitabı henüz piyasaya arz-e-dilmiş ve kitapçılara tevzi olun-muş değildir. Bunlar bizden ist-enirse ve biz de "yok, basma-dı!", dersek kabahat mi olur?

Demesinden bilistifade sor-dum.

— Nedir bu kitanlar? Bana isimleri ve ait olduğu sınıfları ile söyley misiniz? Kitapçı elin-deki maarif mektep kitapları (Sonu sayfa 2 sütun 6 da)

Günlük Mahyamız



itham ediyorum!

Fransaya hiyanet eden adamlar

Yazan: A. Simone

— 31 —

Ceviren: H. Cahid Yalçın

Fakat Laval kabinesi bir ay geçmeden, 1938 kanunusinde düştü. Herriot skilentinin ruhi haleline muvafık ederek çekilmişti. Onun istifası Laval kabinesinin mukadderatını tayin etti.

ALTINCI BAB

İKİ EDOUARD'lar

Laval kabinesi, Edouard Herriot'un siyasi hayatında yıkıma uğradı. Bu kabine lerde o radikal sosyalistleri temsil etmişti. Bu ihtiyatlı, ikisi ortası partiyne tekrar ederim, ne Radikalde ne Sosyalist. Bizzat Herriot gibi, Radikalizm artık ihtiyatlılaştı, güttürdü ve konfor seviyordu.

1935 senesi Kânunussevvelinde, Sir Samuel Hoare İngiltereden bu yeni teşkilatı dolayısıyla istifasını verdiği zaman, Herriot Radikal Sosyalist partisinin reisliğinden çekildi.

Uzun senelerden beri bu mevkiyi ısgal etmişti. Halk cephesine karşı pek fazla bir muhabbet beslemediği olurdu. Sol Bastille gününde Lyons Radikal Sosyalistleri sosyalist ve komünistlerle yanyana yürütmüşlerdi. Onların Belediye Reisi olan Herriot onları biraz uzak tutmuştu. Şimdi halk cephesine müsad davranmış olan Radikal Sosyalistlerin lideri Edouard Daladier için partinin şampiyonluğunu deruhte etmek zamanı gelmiş olduğunu hissetti.

Daladier iptida mektepte, sonra siyaset alanında Herriot'un şakirdi idi. Fakat 1928 senesinde doğru yol- leri birbirinden ayırdı. Hirsızca pek kapılan Daladier ondan uzaklaştı ve kendisi partinin reisi olmak hevesini beslemeye başladı. Başvekil olduğu zaman, Herriot onun hareketini pek tenkitkâr nazarla gördü.

Bu iki adam arasındaki rekabet Radikal Sosyalist partisinin mukadderatı üzerinde büyük bir tesir ıcr etmiştir. 1933 ten sonra, ne harici siyasette ne dahili işlerde birbirleriyle yüz yüze gelmediler. Şubat arbedeleri Daladier'yi, muvakkat bir kışkırtan sonra, daha ziyade sola doğru atmıştı. Halk cephesinin açık bir avukatı kesildi. Onun parolası şu idi: «Bir görüş çıkınca, Sola gidiniz». Fakat sonra, muhalif istikamette keskin bir soldan geri hareketi yaptığı zaman, vekâli Herriot'yu Sola daha ziyade meylettirdi. O zaman, hemen hemen bir sene, bu iki adam sanki siyasi esvaplarını birbirleriyle değiştirmişler gibi göründü.

Fransadaki mücadele her ikisinin de bir buhran zamanında kıyafetsizliklerini müthiş bir vâkıa olarak meydana koymuştur. Karakter, tefekkür tarzı, hareket şekli itibariyle birbirlerinden gayet farklı olarak bu iki adam meş'um bir noktada istisrak ediyorlardı: Zâf. İkisi de Radikal Sosyalist idiler. Ya kusucik onların uzun tırnacı hallerinden yahut psikolojik tahsillerinden ziyade bizi tenvir edebilir. Dost görünün bu iki düşman arasında, zevahir itibarile, müsterek bir nokta hemen hiç yoktu.

Herriot bir zabıt ailesinden yetişmişti. Fakat onun halinde bir askere benzer hiç bir şey yoktu. Baş ve gödesi kalın ve kocamandı. Kalın dudakları arasına sıkıştırılmış piposu bütün Fransada meşhurdur. Herriot'un sesi bütün plâklara geçmişti. Hıfıbet hususundaki kabiliyeti dercesine Fransanın sen parlamento ordusu tarihinde hiç kimse yukselmemişti. Herriot Radikal Sosyalist partisi umumî içtimada kürsüye geldiği zaman insanları ağırlatabilir, kahkahalara güldürebilir; onlara büyük bir sevk ve heyecan verebilir. On beş sene partî müzakerelerine her manasile hakim kesildi. Partiyi ister sağa, ister sola her istikamete sevk edebildi. Belâgatı bir tesir yapmasa başka çareye müracaat eder. İstifasını vermek tehdidini ileriye sürer.

Partinin umumî bir toplantısına olup ta işlerin yürütülebilmesini temin için Herriot'un istifasını vermede kalkınmaması nadir görülmüştür. Mebus arkadaşları ona hayranlık ve tezyif hisleri ile karşılık bir tarzda «demokrasi tenoru» demeyi iftihar edinişlerdi.

Herriot yüksek muallim mektebinde en yüksek tahsil payesini ihraz etti. Bu mektep Fransız kültürünün ve siyasetinin en iyi mahsul- lerini vermiştir. Muvaffakiyetli bir profesör oldu. Fakat siyaset çarçabuk onu tesir etti. Siyaset sahnesinde o kendisini kendi emvilde hissediyordu. 1914 den çok evvel Fransanın üçüncü büyük şehri ve ipek sanayinin merkezi olan Lyons belediye reisi idi. Fransız ayan medisine girdiği zaman henüz genç bir adamdı. Aristide Briand teşkil ettiği büyük harp kabinesine onu Naflia Nazırı olarak aldı. Harpten sonra Herriot Ayan Meclisinden Mebusan Meclisine geçti. 1914 intihabatında Soliar İttifakının kazandığı zafer Herriot'yu Başvekil müfide iktidar mevkisine yükseltti. İki Fransanın maliye kralleriyle mücadelede o zaman mecburiyet hissetti. Maliye kurtarıcı on hükümetini devirdiler. Kendisine halef olan Poincaré'nin kabinesine Herriot nazır atfaleti girdi. Bu kabine kuvvetli bir Sağ cenah programı takip ediyordu. 1932 de, intihabatta kendi partisi ile sosyalist-

ler arasında aktedilen Sol cenah ittifakı çok parlak bir muvaffakiyet kazandı. Üzerine tekrar Başvekil- ti deruhte etti. Yedi aylık bir mü- nakaşa ve mücadele sonunda, kabi- nesi düştü. Doumergue kombinzo- nuna girerek otoritesinin kuvveti liberal ve demokratik temayüller a- leyhinde bariz bir hattı hareket itti- haz etmiş olan bir hükümetin lehinde kullandı.

Herriot'un hulyası Fransız ve İngiliz demokrasilerinin üzerinde tees- sül eden Milletler cemiyetine etrafına liberal Avrupalı toplanaktı. Silâhsız lanma lehinde bir mücadele ve Alman Weimer cumhuriyetine göste- rilecek müsadekâraname muamele sa- yesinde bu hedefe erişileceğini ü- mit ediyordu. Fakat Almanya'da son derecede nasyonalistlik ve mürteci kuvvetlerin baş kaldırması hasebi- le Fransanın maruz bulunduğu teh- likeli pek vazih surette hissediyor- du. Fransa Avrupa kıtası üzerinde henüz birinci bir askeri kudret teşkil ederken, Fransız iktisadî kuv- veti henüz tehditten masun bir kale halinde dururken Fransa'da doğum nisbetinin azaldığı ve Almanyanın muazzam sanayi ve askeri kaynak- larından korkuyordu. Bu endişe on- nun zihnini kaplamıştı. Sovyetler Birliği ile bir anlaşma yaparak ve Birleşik Amerika devletleriyle daha sıkı bağlar tesis ederek bu tehlikelere karşı koymaya çalıştı. Fransayı, Avrupa'da liberalizmin muhafızı telâkî ediyordu. Fransanın İngiltere'ye bir ittifak ile bağ olmasını da düşün-üyör ve bilkuvve mütefekkîler sıfatıyla Sovyetler Birliğinin ve Birleşik Amerika devletlerinin müzaheretine güveniyordu.

İşte bu telâkîkiler -yani liberalizm, silâhları bırakma, Fransız emniyeti- uğrunda geçici gündüzlü çalıstı. Fakat idaresindeki kudret keskin ve nazif zekâsındaki kudrete misavi de- gildi. Nerede enerjik bir mukaveme- te rast geldiyse orada mağlup oldu. «Para seddi» ni yerlere serbestirdi. Büyük iş âleminin Fransız politika- sindaki nüfuz ve tesirini mahvedebi- lirdi. Muarızları efkârı umumiyeyi onun aleyhinde tahrik için hiç te- reddit göstermediler. Fakat Herriot vicdanî mülâhazalara kapılıyordu. Boyun eğdi. Fransız amelesinin par- lâmento harici kuvvetlerine ve ar- kasında toplanmış olan demokrasî ruhuna sahip orta sınıfı müracaat etmeye cesaret etmedi. Sadece para kudretinin teşkil ettiği tehlikeyi iktâ ile ilan etmekle iktifa etti. Her Fran- sız hukukuna karşı yapılmış hücum- lardan bunu nemes'ul olduğunu ates- li bir lisan ile anlattı. Maamafih, mü- tehakkim para kudretine karşı elin- dekî silâhların kâffesile mücadele edecek yere onunla uzlaşma yolunu tuttu. Çalınmış paradan nefret eder- di. (Arkası var)

HARP VAZİYETİ

Leningrad mukavemet edebilirmi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Yalınkât bir tahkim sisteme, kuvvetli de olsa, delinmeğe mah- kûmdur. Asrî tahkimât, cep- he derinliklerinde oynak muha- rebeler imkân verir. Diğer tara- fta, siyasi askeri ve iktisadi ehemmiyeti haiz şehirler, domiz üsleri ni müdafaa etmek üzere tertip edilen müstahkem mev- kiler, şehir hayatını tahrip ve imha ateşlerinden vıkaye ede- bilmek için de, geniş gevreyi ve büyük derinliği ihtiva etmek ü- zere tertiplemelidirler.

Milyonlarca nüfus yaşayan ve Rus donanması için biricik üs teşkil eden Leningrad, yukarı- daki ihtiyaçlara vefa etmek ü- zere, asrın bütün icaplarına göre tahkim edilmiştir.

Leningradın, uzun menzilli ve büyük çaplı Alman Barbarala- rına değerli hedefler arzettiği meydandandır. 21 santimetre- lik 30 Alman ağır topu men- zilinin 30 kilometre olduğu ma- lûmdur. Çünkü ajanslar, Al- man hücum kollarının bu şeh- rin banlıyısına eriştiklerini, ya- ni şehirden 20 kilometre uzakta bataryalarını mevziledirecek- lerini bildirmekte idiler. Diğer taraftan, Leningradta, 5,5 mil- yonluk bir beşer külesinin de sığındığı rivayet ediliyor. Daha muhasara çemberi kapanmaz- dan çok önce, bu eski payitaht- ta, kalenin mukavemetini kır- maktan başka bir işe yaramı- yacak olan kadın, çocuk ve ihtiyarların uzaklaştırıldıkları du- yulmuş ve şehir sakinleri iş ve silâh başına, Vorosilov'un bir beyannamesiyle çağrılmışlardı. Hatta, kalenin altı aylık idare- sine kâfi erzak da temin edilmek istenmiştir.

Azımkâr ve gayeperest bir kale mürettebatının, bir ordu- dı uzun müddet yetiştirilmiş olmamakta beraber yıllarca ya- şayan meşmî ve bomba yağmurla-

İhtikârdan suçlu yedi kişi dün mahkûm oldu

Cağaloğlunda kömürcü Mus- tafa, Alemdarda kömürcü Halil, Sultanahmette kömürcü Nuri 7 kuruşa satılması lâzım gelen kömürü 7,5 kuruşa satmaktan, Ahırkapıda hakkal Arif ile Şa- kir ekmeği 13 kuruş yerine 13,5 kuruşa vermekten, Aksarayda silitçi İstavro 25 kuruşluk kre- ma paketini 27,5 kuruşa, Kapalı çarşıda tuhafiyeci İbrahim de pazenin metresini 110 kuruş ye- rine 150 kuruşa satmaktan asli- ye ikinci ceza mahkemesince 25 şer lira para cezasına, birer haf- ta da dükkânlarını kapatılma- sına mahkûm edilmişlerdir.

Ayaklıkta ihtikârı davası neticelendiriyor

Baş çift ayaklıkları üzerinde yüzde yüz yirmi sekiz derecesin de ihtikâr yapmak suçla asliye ikinci ceza mahkemesi tarafın- dan tevkif ve bilâhare tahliye olunan Beyoğludaki Baker ma- gazasının müessesisi Salomon Serera ile kundura dairesi şefi Dimitri'nin muhakemeleri son safhasına gelmiş ve müddeiumu- mî muavini dün mütalesini söy- liyerek suçluların tecziyesini istemiştir.

Muavin, yalnız bir kadın kun- durası üzerindeki iddiayı varit görmemiş, bu cihetten maznun- ların beraetini istemiştir.

Acı bir kayıp

Cumhuriyet gazetesi muhar- rirlerinden arkadaşımız Mehmet Selim Tura'nın babası Mehmet Regit Tuna bir müddetten beri müptelâ olduğu hastalıktan kur- tulamıyarak evvelki gece öl- müştür.

Muallim olarak memleket ir- fanına uzun seneler hizmet eden merhumun, cenazesi bugün Be- yoğlunda Firuzagağa Ağahama- mî caddesinde 17 numaralı Çinel apartmanından kaldırılarak na- mazı Ağahamamî camiinde ki- liddikten sonra ebedi makbere- sine defnolunacaktır.

Arkadaşımıza ve ailesine de- rin taziyelerimizi sunarız.

Makarnaya narh konu

Fiyat Mürakabe komisyonu, dün, makarnaya narh koymuş- tur. Tel şehriyesi hariç makar- nanın her nev' i için ambalajsız toptan kilosu 40, perakende 44, ambalajlı toptan 41, perakende 45 kuruşa satılacaktır. Tel şehriyenin toptan kilosu ise 43, perakende 47 kuruştur.

Dün sekiz oduncu Adliyeye verildi

Bunların suçu, narha esas olacak malûmatı yanlış vermek ve Resmî makamları igfal etmektir.

Fiyat Mürakabe komisyonu, dün mutad toplantılarından birini daha yapmıştır. Bu toplantıda komisyon, uzun müna- kasalardan sonra kesim mahallindeki oduncuların Cumhuriyet Müddeiummûlîğine teslimine karar vermiştir.

Yeni narhtar şikâyeti

Perakende odun satışı ya- pan tacirler, dün, Fiyat Mürakabe komisyonu tarafından kararlaştırılan yeni tenzilâtı narh üzerinden satış yapmak istememişlerdir. Kendi iddia- larına göre bunun sebebi şu- dur:

Perakende odun ticareti ya- pan tüccarlar odunlarını top- tancılardan eski narh üzerin- den satın almışlardır. Bu itiba- rla tenzilâtı satış, haksız yere kendilerinin zararına se- bebiet verecektir.

Belediye İktisat Müdürlüğü vaziyeti bir raporla Fiyat Mürakabe Komisyonuna bildir- miştir. Komisyon bu hususta yakında bir karar verecektir.

Hırsız çocuk

Sefahet yerlerinde hovardalık eder- ken yakalandı

Bahkesirde İzmirli mahal- lesinde 23 numaralı evde oturan Niyazi isimli fakir bir adamın oğlu olan Hüseyin bundan üç se- ne evvel çahşmak için Akhisara gitmiştir.

Hüseyin, Akhisara gider git- mez küçük kafası ile hırsızlık planları hazırlamış ve tam 9 ev soymuştur. Fakat sonuncu va- kasında yakayı ele veren hırsız çocuk, sekiz ay, üç güne mah- kûm olmuştur.

Hüseyin, mahkûmiyetini bi- tirir bitirmez, elinde bulunan parası ile hemen İstanbula gel- miş, Ortaköyde Ahmet isimli bir berberin yanına çırak gir- miştir.

Bir gün Hüseyin, ustasının e- vine bir iş için gitmiş, evde kim senin bulunmadığını görünce meydana bulduğu iskarpinle 250 kuruş parayı çalarak ortan- dan kaybolmuştur.

Başından büyük işler beceren küçük hırsız bu sefer lüks otel- lerde, lokantalarda, gazinolarda ve diğer eğlence yerlerinde se- fahet âlemine dalmıştır.

Ancak bu hal İstanbul zabıta- sının nazarı dikkatini celbet- miş, bu kadar küçük yaşta böy- le bol para sarfederek eğlenen Hüseyini yakalamıştır.

Hüseyin hırsızlık suçu ile ad- liyeye teslim edilmiştir.

★ Asker ailelerine yardım — İs- tanbul Belediyesi asker ailelerine ya- pılacak yardımlar için Ağustos ayı esasında 227.622 lira tahsis etmiş- tir.

Yakalanınca sersemlemiş!

Suçunu sersemleyerek itiraf ettiğini söyleyen hırsız hamal aklının başına gelmesi için tevkifhaneye gönderildi

Tahtakalede nalıncılık yapan Ha- lîl adında bir esnaf, bir müddet evvel Anadoludan 100 nalınlık bir elparisi almış ve bunları tamama- yararak Ali adında bir kütüfeye yük- lemiz.

Bunları Antalya nakliyat an- barına götürüp gu adres namına teslim etti demistir.

Hamal Ali, nalınları anbara gö- türceği yerde, Üsküdarı götür- müş ve çiftini 10 kuruştan satarak Aradan bir ay kadar geçmiş ve paraları cebine indirmişti.

Halîl Aliye Anadoludaki müg- terisinden bir mektup gelmiş, iş de böylece meydana çıkmıştır.

Nihayet uzun bir takip sonunda hamal Ali, dün yakalanmış ve he- men adliyeye sevkolanarak birin- ci sulh ceza mahkemesine veril- miştir. Ancak hamal mahkeme- de suçunu inkâr ederdi.

Tarihi konserler

Vali ve Belediye reisinin davetli- lerine verilecek

Konservatuvar tarihi konser- ler heyetinin teşekkülü münase- betile cumartesi günü saat 16 da Taksim Belediye gazinosun- da verilecek ilk konserde Vali ve Belediye Reisinin hususi davet- lileri bulunacaktır.

Bu ilk konserde Hamamî za- de İsmail Dede'nin Ferahfeza peşrevi, Ferahfeza bestesi, yö- rük semaisi, Tahir buselik ağır semaisi, ağır aksak, şarkısı (Zülfündedir), Gülizar Aksak iki köçekçesi çahnacaktır.

Mısır çarşısının tanzimi ihale olundu

Mısırçarşısının yardımcı hâl- haline ifrağı için yapılacak in- saatı dün Belediye Daimî Encü- men tarafından 206 bin liraya ihale olunmuştur.

Belediye Daimî Encümeni dün aynı zamanda Atatürk bulvarını ikinci kısım tesviye iştiraki- yesini de 67 bin liraya ihale et- miştir.

Kısa Haberler

★ Halîl İdaresinin tasfiyesi — Ha- lîl İdaresinin Mükâlat Vekâletine devri için yapılan tasfiye muamelesi devam etmektedir. Tasfiye kat' i şekilde 15 Birincisinde tamamlana- caktır.

— Ben nalınları nakliyat anba- rına götürüp verdim. Kaybolursa bana ne? demistir.

Halbuki suçlu yakalandığı zaman polise verdiği ifadesinde, hırsız- lığını itiraf ederdi.

— Bir işti oldu demistir.

Hâkim kendisine bu itirafını hatırlatmış, hamal buna karşı:

— Bunu gimdi izden duyuyo- rum demistir. Eğre itiraf etmiş isem mutlak sersemliğimden ola- caktır. Zira o anda sersemlemiş, ap- tallığımıştım.

Birinci sulh ceza hâkimi Regit, bu garip tevili üzerine hamala gu cevabı vermiş:

— Mademki, sersemledin, ap- taldığın. O halde seni tevkifhane- ye göndereyim de aklın başına gelsin! demiş ve hırsız hamal ha- kında tevkil kararı vermiştir.

Taksi ücretleri- ne yeniden yüz- de 15 zam edildi

Bundan on gün evvel şoförler cemiyetinin müracaatı üzerine taksi ücretlerine zam yapıldığını ve bu suretle zam miktarının yüzde otuz beşe balığ olduğunu yazmıştı. Şoförler cemiyeti bir kaç gün evvel tekrar İstanbul belediyesine müracaat ederek yüzde otuz beş zammın gayri kâfi olduğunu iddia ve yeniden zam talebinde bulunmuştu. Be- lediye İktisat Müdürlüğü bu ta- lebi tevkil etmiş ve taksi ücret- lerine yeniden yüzde on beş zam yapılmasını muvaffık görmüştür. Bu suretle taksi ücretlerine ya- pılan zam yüzde elliye iblâğ edil- miştir.

Belediye Daimî Encümeni İk- tisat Müdürlüğünün bu hususta hazırladığı raporu tasdik ettiğin den yeni zammın tatbikine yarın sabahdan itibaren başlanacak- tır.

Tren altında kala- rak öldü

Dün sabahki Ankara ekspresi Pendik ile Tuzla arasında geç-erken, merkebi ile yoldan geç- mek isteyen bir köylüye çarp- mış köylü tekerlekler arasında parçalanarak hemen ölmüştür. Üsküdar müddeiummûlîği va- kanın tahkikatına el koymuş, makinist yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Köprüde düşüp öldü Dün sabah Köprüde gezinen orta yaşlı bir zat birdenbire üzerine fenalık gelecek düşüp bayılmış, kaldırdığı Güreba hastahanesinde de ifade vere- meden ölmüştür.

Ölen adamın hüviyeti anlaşı- lamamış, ölüm şekli de şüpheli görüldüğünden cesed morga kal-dırılarak tahkikata başlanmıştır.

Valinin tetkikleri

Vali ve Belediye Reisi Doktor Lütfi Kırdar dün yanında Bele- diye Fen İşleri Müdürü bulun- duğu halde Hürriyetbediye- Kâğıthane yolile, Atatürk bul- varı inşaatını tetkik etmiştir. Atatürk bulvarı inşaatında lâ- zım gelen sürati göstermeyen müteahhide bir ihtar gönderil- miştir. Ve işin mümkün olduğu kadar süratle tamamlanması is-

Kitapçılar diyor ki: "Henüz piyasada 32 çeşit mek- tep kitabı mevcut değildir."

(Baş tarafı 1 inci Sayfa)

İstisnâsi açarak birer birer işa- ret etti. Ben de şöylece tesbit ettim:

İlk okullarda ikinci, üçüncü, dördüncü sınıfların okuması, dördüncü ve beşinci sınıfların tabiatı. Yine beşinci sınıfın coğrafyası olarak sade ilk okular- da 6 çeşit kitap noksan.

Ortaokullarda

Orta okullarda ise altıncı, yed- inci sınıfların matematik, al- tıncı, yedinci, sekizinci sınıfın tarihi, altı ve sekizinci okuması ve sekizinci sınıf kızlar için as- kerlik kitapları ki netice itibari- ortta okullarda da 8 çeşit kitap, eksik.

Liselere gelince...

Liselere gelince: Bunların da dokuzuncu, onuncu, on birinci sı- nıfların coğrafyası ve atlasları, yine dokuzuncu, onuncu ve on birinci sınıfların kızlar için as- kerliği, bundan başka filozofi, mantık, sosyoloji, jeoloji kitap- ları noksan ki mecmu 13 çeşit kitap etmektedir.

Diğer taraftan öğretmenin o- kullarının da 4 çeşit kitabı ile bugün piyasada mevcudu kal- mayan 8 inci sınıflara mahsus fransızcadan bütün bunların ye- kûnuna dahil edilirse tam 32 çe- şit kitabın piyasada mevcut bu- lunmadığı neticesine varılıyor.

Bu hususta en salâhiyettar ve iyi görüşlü bir kitapçı diyor ki:

— Ben vekilin kâfi şekilde tenvir edilmediği kanaatini ta- sayorum. Çünkü bu iş daha zi- yade kitapların basılıp basılma- ması meselesi değil, devlet kitap- larının tevzi işindeki devlet ki- taplarının tevzi işindeki ağır- lıktır. Bence asî hâdisi şudur: Mevcut bulunmayan kitaplar- dan sarfı nazar; mevcuda çok olan kitaplarda tevzi sekinin bozulduğundan dolayı piyasaya müntazam bir surette dağıtıl- mamış ve bundan dolayı da sanki

DÜŞÜNÜŞLER

Evlenme bahsinde propaganda

Yazan: Yaşar Nâbi NAYIR

G ünün birinci plânda me- selelerinden birini teşkil eden serbest evlenmeler mev- zuu üzerinde fikrini belirten bir arkadaş, bu derdi ölemek için kanunî tedbirlerin kâfi gelmeye- cegini ileri sürdükten sonra bu bahiste telkin ve propagandanın büyük ehemmiyeti olduğunu söy- lüyordu.

Evlenme hakkında telkin ve propaganda... Fakat bizde bu propagandanın daha bol ne ha- tırlyabilirsiniz?

Fikrimi yanlış anlamayın. Müşbet telkinden bahsetmiyo- rum. Zira, nesriyatımızda böyle bir şeye rastlamak için pertayış kullanmak mecburiyetindeyiz. Fakat menfi propaganda için hiç de öyle değil. Mizah edebiyatı- mız yıllardan beri hep bu tema- yı işleyip durmakta, gazeteleri ve kitapçı vitrinlerini dolduran roman ve hikâye kalababının büyük bir kısmı hep evlenme düşmanlığı aşılamakta...

Bir yazıcı arkadaş bile bu a- henge uyumsuz, geçenciler, ken- disinden evli olup olmadığını soran okuyucusuna şu cevabı ve- riyordu: "Sultan değilim".

Bizde bu nükte merakı devam ettikçe, nüktelerimiz için de Fransız mizahını örnek tuttuk- ça içtimâ zararları büyük olan bu menfi propagandanın sona ermesini beklemekte nâfiledir.

Gerçi, matbuat kanunumuz, aile birliği aleyhindeki nesriyat için cezaî hükümler koymuştur. Fakat bu müeyyideye dayana- rak verilmis kaç hüküm tatbiri- yorusunuz? Kanuna maddeler koymak kâfi değildir. Her şey- den önce zihniyetin değişmesi lâzım. Zira, hep görüyoruz ki, bugünkü zihniyetimiz bu türü aile düşmanı telkinleri suç say- mayor.

Nasıl yere tükürenlerden ceza alınmasını gerektiren Belediye nizamı, bu hareketi tabii sayan ve hizzat tatbik eden memura- rın kayıtsızlığı yüzünden yürü- tülmiyorsa, aynı şekilde, evlen- me aleyhindeki menfi propagan- dalar da, âimme vicdanının bu türü nesriyatı tabii bulması yüz-ünden serbestçe ve hararetle devam ediyor.

Harbertesi Fransız nesriyatı- nın üzerimizdeki kötü tesirleri- ni her rastladığımız yerde belirt- mek ve bu intan yuvalarına kar- şı mücadele açılmasını istemek vazifemizdir.

Kitapçılar diyor ki: "Henüz piyasada 32 çeşit mek- tep kitabı mevcut değildir."

ortada bir kitap yokluğu varmış gibi bir hava yaratılmıştır.

İtiraf etmek icap eder ki ve- kâlet vaktile bütün tedbirlerini almış ve kitapların tabii işini tam zamanında yetiştirmek im- kânlarını da hazırlamıştır.

Fakat geçen yıldan eide kalan bazı stok kitapların satışa arz- edilir edilmez satışverince ye- rine derhal yeni tabırları çıkı- rırmek şüphe yok ki bir za- man ve imkân meselesidir.

Filhakika işin iç yüzünü bil- miyen ve kitapçıktan anlantı- yan kimseler bunu bir kriz, bü- yük bir hâdisi gibi dalandırıp budaklandırıyolar amma hakı- kat hiç te böyle değildir. Vekâ- let kendisine düşen bu muazzam işi çok büyük bir dikkat ve itina ile yapmış ve hattâ muvaffaki- yetle de başarmıştır...

Dâniş Remzi Korok

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Yabancı
BENELİK	1400 Kır.	2700 Kır.
6 AYLIK	750 »	1400 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	500 »

TAKVİM

HIZIR 151 GÜN 276 AY 10

1360	3	1357
Ramazan	B. Teşrî	Eylül
11	1941	20

CUMA

Güneş	Öğle	İkinci	Ezan
12.09	6.14	19.30	Ezan
5.59	12.03	15.20	Vasati
İftar	Yatsı	İmsak	
12.00	1.30	10.30	Ezan
17.49	19.21	4.20	Vasati

Tarihten bir yaprak

Mührü Hümayun ve maktul vezirler

Sadaret üzmaz ve mühtü hümayun — Entrika, kahpefik ve cinayet — Çok tehlikeli bir vazife — "Kaldırın sunu!.. — "İnşallah Sultan Selime vezir olursun!.. — Birinci Ahmetle Dördüncü Muradın maktul veziri azamaları — "Padışahım abdest alın, dışarıya öyle çıkm!.. — Hafız Paşa ması öldürüldü? — Dördüncü Muradın intikamı — "Yürü, Topal Zorba başı!.."

Yazan : Tarihmen

O sınırlı tarihinde vezirler arasında ki sadaret mühtü hursı meşhurdur. Bu devletler, sefaletlerin, cellât bu hümayun takdire, cellât Kara Alinin, el altında cellât bu korkunç vazifeyi başarmışa alış — Kara Alinin, el altında cellât kan bostancının boyunlarına doladığı yağlı kemende tepine tepine boğduruldukları bak — nız o mes'uliyetli postu ele geçirmek için cabalarlar, dururlardı.

Kubbe veziri olmuş, yani padişahın vekili maktul sayılan veziri azamlık mevkiine yük — belmek için tırmanmışa lazım gelen kademelerin çoğunu atlamış bir devlet için "Mührü hümayun", u elde etmek için her nevi entrika, kahpehiklerin en — va, hattâ icabında suikast ve cinayet bile mübah sayıldı.

Vakıf sadareti uzma pek tehlikeli bir memuriyetti. Hü — nûr bir kere, celâlenip gazebe geldi ve —

Kaldırın sunu!.. emrini verdi mi bir dakika evvel Os — manlı imparatorluğunu teşkil eden vîs'atlı ülkelerin padişah — ından sonra en nüfuzlu şahsiyeti derhal boğularak katledildi. nesi var nesi yoksa iç hazine na — muna zaptolunurdu.

Sayet gazebe uğrayan sad — razamın kabahati mühim değil — se azlı ile iktifa olumakla be — har emval ve emlakı gene zaptolunurdu.

Bunun içindir ki zamane şair — leri:

Sultana yakın olmak, yanar — etse yakın bulunmaktır.

Demek suretiyle sadrazam — ın çok tehlikeli bir memuriyet olduğunu imâ ederlerdi. Fakat buna rağmen gün günün ve tecrübe geçirmiş aksakal vez — irlerin yine bu tehlikeli makamı elde etmek için birbirlerinin a — yakları altına karpuz kabukları koymaktan çekinmezlerdi.

Yavuz Sultan Selimin şidde — tiyle meşhur bir hükümdar ol — duğu malumdur.

Misr fatihi, kızırdı bir veziri — öldürmek için cellâdın muave — nezine müraaceat etmez, kendi kızıyla o vazifeyi bizzat ken — diği görürdü. Onun içindir ki hayran evlâdını korkutmak letken bir ananın en müessir tedbiri idi:

"İnşallah, Sultan Selime vezir olursun!.."

cinimesi teşkil ederdi. Buna rağmen devri Selimde de vez — irler hürsaca kapılarak vezi — razamlık postu için entrikadan hali kalmazlardı.

O sınırlı tarihi sadrazam — lık postu yüzünden, post — tu ele vermiş vezirlerin mace — ralarıyle doludur. Fakat bunla — ın arasında öyleleri vardır ki devletlilerin neden dolayı â — detâ göz göre öre ölümlü ku — tagına atıldıklarına şaşmamak elden gelmez.

Birinci Ahmed 14 sene süren — zamanı saltanatında sadaret kaymakamı Kasımpağadan baş — ıyarak mühtürlü emanat et — tiği yedi vezirden ikisini, Der — vis ve Nasuh paşaları öldür — tti.

Dördüncü Murad babasın — ın daha gaddar davrandı, do — kuz sadrazamdan dördüncü, sadrazam Kemankes Ali, Hü — srev, Recep paşalarla Tabanı — yası Mahmud paşayı sadaret kaymakamı ile boğdurtmuş, Ha —

fız Ahmet paşa gözleri önün — de yeniler tarafından parça — lanmış, Tayyar Mehmet paşa da Bağdat muhasarasında şeh — id düşmüştür.

Demek oluyor ki, bu hüknâr — devrinde dokuz sadrazamdan ancak üçüne rahat düşünde — can vermek nasip olmuştur. Bu kanlı vak'alar bitip tükenmek bilmiyen korkunç bir zincir ha — linde sıralamak mümkündür.

Vezirler sadaret mühtürünü — ele geçirmek için ya sa — rayın nüfuzlu kadın simalarına dayanırlar, yahut da yenilerle — ri isyana teşvik ile hırsacalarını tatminle uğraşırlar.

Mesela Dördüncü Muradın maktul vezirleri arasında ismini — saydığımız Recep paşa, selefi Hafız Ahmet paşayı düşürmek için yenilerle kıskırtarak bir — askeri isyan hazırladı, sonra padişahı yenilerle zoruyla saraydan çıkıp âsilerin istek — lerini dinlemedi mecbur etti ve nihayet Hafız Ahmet paşayı dördüncü Muradın gözleri ön — nünde asli askerlere parçalata — rak sadaret mühtürünü elde et — meğe muvaffak oldu.

Bu harisicah vezir yeniler — le ayaklanıp padişahı ayak di — vanına davet ettikleri vakit, Dördüncü Murad:

— Padişahım abdest alın, dış — arıya öyle çıkm!.. diyerek ken — disini iürkütme istemişti.

Dördüncü Murad mühtâfık — sadaret kaymakamına o sırada bir şey söyleyemezdi. Zira, ye — nilerder ayakta idiler. Küçük bir tedbirsizlik hal'ini intâc e — debildir. Binaenaleyh padişah isyanlamamazlıkta geldi, ister istemez ayak divanına çıktı ..

Biraz sonra da sadrazam Hafız — Ahmet paşanın feci bir tarzda parçalanmasına şahid olacaktı.

Filvaki vezirizâmı yeniler — lerinin ayaklandığını biliyordu. Hattâ kendisini seven vezirler — den Bayram Paşa kendisini gizlice haber göndermiş ve kay — makam Recep paşanın fesadını haber vererek divana davet e — dilmişti takdirde gelmemesini sa — ki sübi tehlî etmişti.

Lâkin Hafız Ahmet paşa dostunun bu hayrîhaneye nasi — hatlerini sükkünle dinledik — ten sonra kemali vakarâ:

— Var, bidden paşa kardaşı — mize selâm söyle. Zuhur edecek kazayı ben rüyamda gördüm .. Ölmekten gam çekmem, cewa — bânı verdi.

Anlaşılyordu ki Hafız Ah — met paşa her tehlikeyi göze a — lacak, fakat padişahın vekâlet mühtürünü kendi eliyle efendisine teslim edecekti. Nitekim öyle de oldu, âsilerin kendisine taşla hücum edip atından düşürmele — rine rağmen sadaret mühtürünü padişaha teslim etti.

Lâkin âsiler sadrazamın az — liyle, iktifa etmiyorlar, bu e — mektar vezirin başını istiyorlar — dı.

Hafız paşa, padişahın müht — rünü teslim ettikten sonra hüknârın emriyle bir kayışa binnmiş Üsküdar'a geçiyordu. Kayış da — ha Üsküdar'a yavaşmadan geri çevrildi, mazul vezirizâm tek — rar saraya döndü ve abdest a — lıp:

— Padişahım Hafız gibi bir — kulun yoluna fedadır. Ancak ricam budur ki beni sen katlet — meyip bu zalimler mazlum kani — mı alatsınlar ve beni şehit et — sinler. Cenazemi Üsküdar'da

İran kabinesinin islahatı

Londra, 2 (a.a.) — Reuter a — jansının Tahrandaki hususî muhabiri bildiriyor:

Bir hafta evvel kurulmuş o — lan İran kabinesi bir çok islah — at vucuda getirmiştir. Eski rejimin yıkılan ilk kaleleri polis ve başkumandanlık olmuş — tur.

Yüksek mevkiler isgal eden — bir çok zabıtlar vazifelerinden uzaklaştırılmışlardır. Parlamen — toya tevdi edilen yeni kanunda kanuna aykırı hareket eden polis memurlarının sivil mahkeme — lere sevkilecekleri kaydedil — mektedir.

Kudüs baş müftüsü nerede? — Tahran, 2 (a.a.) — Zannedil — diğine göre, Filistinden kaçan Kudüs başmüftüsü İranda ka — lan düşman ajanlarının en teh — likelisi olduğu muhtemeldir.

İran hükümeti başmüftünün — istemini japon elçiliğinden iste — misse de elçilik müftünün elçi — likte bulunmadığı cevabını ver — miştir. Rasid Ali taraftarların — da 6 kişilerin hâlâ İranda bu — lundugu sanılmaktadır. Fakat Almanlar para vermedikleri için bunlar tehlikeli addedilme — mektedir.

Sabık Şah — Buenos - Aires, 2 (a.a.) — Sa — bık İran şahı, Ciudad Cabo va — puru ile tesrinisanın ilk gün — lerinde Buenos - Aires'e gele — cecektir. Kendisine ail-sinden on — kişi ve ayrıca 12 hizmetçi refa — kat etmektedir.

Alman tebliği — (Baştarafı 1 inci Sayfada) — ğu Karelisi Kurtuluş Cemiyet — inden tebrik telgrafları almış —lardır.

Fin tebliğlerinde, Petreskoi, — bu isim ile ilgili, fakat Aenislin — na - Onegaburg ismi ile zikre — dilmektedir.

Dnieper boyunda — Budapeşte, 2 (a.a.) — Düş — man Dnieper ile Donetz arasın — da muhtelif noktalarda mütte — fik kutaat tarafından yapılan hücumlarla ilk hatlarından geri — almıştır. Birçok esir alınmış — tir.

Dnieper nehri boyundaki mün — takaların düşmandan temizlen — mesi ameliyesi devam etmekte — dir.

defnettiresini ve yetimlerine ba — kasın, dedikten sonra yer öptü — ve âsilere doğru cesurane yürü — di.

Padışah bu ulvî fedakârlık — karşısında kendini tutamamış, hüngür hüngür ağlamaya baş — lamıştı. Bir dakika sonra da Ha — fız Ahmet paşa, muavini Recep paşanın ayaklandığı siphâi zorbaların pala darbeleri altın — da ve padişahın gözü önünde parçalanıyordu.

A radan zaman geçmiş, dör — düncü Murad idare dizgin — lerini yavaş yavaş eline almış — ti. Nedimi Musa Çelebi ile Sad — razamı Hafız Ahmet paşanın kanlı cesetlerine basarak sad — ret mevkiine yükselen Recep paşadan intikam almak sırası gelmişti.

Ramazân geçmiş, bayram a — yı girmişti. Ayın yirmi sekiz — inci günü Dördüncü Murad, Sadrazam Recep paşayı saraya davet etti. Mühtüre kavuşmak için bir entrika çevirmiş, bir — çok kanlar dökmüş olan haris vezir kendisini bekleyen akabet — ten bihaber, cahilâne bir gurur — la huzura girdi ve yer öptü.

Dördüncü Murad kışkırt — ılıştı. Katil sadrazam hu — zura girince kendisini:

— Gel bakalım, Topal zorba — başı!.. cümlesiyle karşıladı.

Bu korkunç hitap, haris dev — letiye kendisini bekleyen akibe —

medi. Gelince tabii söyleyece — ğim. Bu bir mukavele teklifidir. Ne kanunca, ne ahlâkça cürüm teşkil etmez.

Arz ve talep kaidesi. Bunun — la beraber bu iş ancak seninle benim aramda görüşülebilir. İlk zır deli cahili bunlara ne hakla karışmış? Ben ona gösteririm!

— Şirret iskandal çıkar. Bu — nun kolayı var. Ben çıkar gide — rim.

— Sen gidersin amma ben de — ötürüm!

— Ne münasebet? — Ben karımdan ayrılıyo — rum.

— Benim yüzümden mi? — Asla! Seninle tanışmazdan önce buna teebbüs ettim. Fakat sebeplerini hazırlıyamadım. Nihayet hazırladım. Asçı İbra — him ağaya genç, güzel bir ya — mak buldum.

— Yamakla bu vaziyetin ara — sında ne münasebet var?

— Sen hukukçu değilsin. Bo — şanma şartlarından hangisini söylesem isbat edemem. Fakat evdeki yamak delilim boşan —

ma için bir meyzu olabilir. — O kadın öyle kadın mı? Al — lahtan korkmadan bunu nasıl yaptınız?

— A l l a h işi ahrette — görülür. Dünya işi hukuk işidir. Benim en büyük ihtisamım bo — şanma ve iflâs davalarıdır.

— Nasıl isbat edebileceksi — niz?

— Mevrure burda, tombalak — burda. Kâtiplerim emrine ha — zır. Hepsi yarım yamalak şeha — det etse olur biter.

— Masum kadını nasıl ata — bilirsiniz?

— Parası var, pulu var. Bu — vaziyette bir kadını kim olsa kapışa kapışa alır.

— Ya çocuğunuz?

— Bir kahkaha savurdu: — Demek biliyorsunuz. Ev — lendikten sonra dört beş sene çocuğumuz olmadı. Hemşehre — rinden bu öksüz çocuğu bulduk. Bir yaşında iken aldı.

— Bunların hiç biri beni âlâ — kalandırmaz. Benim aile evra — kım la bonservisini veriniz, ben gidiyorum.

Moskova konferansı anlaşma ile bitti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

te yardım etmek, "müsterek — kaynakları tevzi ve Sovyetler Birliğinin gayretlerine mümkün — olan en büyük yardımda bulun — mak maksadile bu kaynaklardan en iyi tarzda istifade eylemek,, meselerinin halli bahsinde bu — mesajda bildirilen gayenin Sta — lin tarafından tasvibi üzerine toplanmıştır.

Üç devletin Lord Beaverbrook — M. Harriman ve Molotof'un ri — yasatlarındaki murahhas heyet — leri, vazifelerini, tam ve karşı — lıklı bir anlayış, itimat ve iyi niyet havası içinde başarmışlar — dır. Murahhas heyetleri, çabış — malarında Sovyet milleti tara — fından Hitler Almanyasına kar — şı kahramanca yapılan ve muzaf — ferane neticesi faşist sürülerinin boyunduruk altına aldığı millet — lerin hürriyet ve istiklâl davanı — sını tayin edecek bulunan mü — cadeleye yardım etmek vazife — lerinin altında bulunan diğer milletlerin kurtuluşu davanının asaletinden ilham almışlardır.

Stalin'in faal bir surette işti — rak ettiği konferans, kendisine verilen gayelere mutabık mühim karar suretleri kabul ederek va — zifesini muvaffakiyetle başarmış ve hürriyete aşık bütün mil — letlerin can düşmanına karşı za — ferî kazanmak için yaptıkları müsterek gayretlerde üç büyük devletin tam mutabakatını ve sı — kışırılığını tezahür ettirmiştir.

Stalin'in ziyafeti — Moskova, 2 (a.a.) — Stalin konferanstan sonra üç devlet murahhasları şerefine bir ziyaf — et vermiştir. Ziyafette Lord Beaverbrook, Harriman, Sir Stafford Cripps, Molotof, Voro — silof, Mikoyan, Şanıkurhin, Kus — netzof, Vişinski, Umanski mu — rahhas heyetlerine mensup aza — ve mütehasşislar ordu ve bah — riye komiserleri yüksek erkânı, İngiliz ve Amerikan elçilikleri memurları hazır bulunuyorlar — dı.

ti ihsas etti. Recep paşanın a — yaklarında nekris hastalığı ol — duğundan topallayarak yürü — yordu. Hüknârın bu hitabından can kaygusuna düşen Recep pa — şa:

— Hâşâ padişahım, vallah, — billâh padişahımın rızasından haric zerre kadar sun'î hareke — tim yoktur! diye yemine baş — ladı ise de dördüncü Murad:

— Bre kâfir abdest al! diye — rek isyan günü Recep paşanın kendisini korkutmak için sarf — ettiği cümleyi unutmadığını kendine anlattı. Sonra bağra — rak:

— Şu hainin çabuk başını — kesin! emrini verdi.

Padışahın emrini yerine geti — recek cellât hazır değildi. Zü — lüflü baltacılar, Recep paşanın boynuna kemend atıp müfsid devletliyi boğdular ve cesedini kendisiyle birlikte saray kapısı — nın önüne kadar gelmiş olan zorba başların önüne getirip bıraktılar.

Zorbalar, efendilerinin, ke — mendin zoruyla simsiyah kesil — miş ve şişmiş boynuna, yuva — larından deşsetle dışarıya fırla — mış korkunç gözlerini görünce tasvirî müşkül bir dehşete kapılarak kaçtılar, dağıldılar ve geameti mühtürlü hümayun uğru — na bu suretle bir vezir daha kur — ban gitmiş oldu.

İngiliz tayyareleri Cher — bourg'u ehemmiyetli şe — kilde bombardıman etti ziyat çok fazla!

Berlin, 2 (a.a.) — D. N. B. a — jansı Alman harp tayyarelerinin dün gece Douvres muntakasını müessir surette bombardıman etmiş olduklarını bildirmekte — dir.

Limandaki müesseselerde bir — çok infilâklar ve yangınlar vu — kua gelmiştir. İngilterenin ce — nubu şarkisi ile merkezinde bir — çok tayyare meydanlarına taar — ruzlar yapmışlardır. Harp mal — zemesi depolarında yangınlar çıkarılmıştır.

Leningrad muntakasında Al — man ağır topları bir habere na — zarın Sovyetlerin Cronstadt ve Oranienbaum limanlarını bombardı — man etmiştir. Bu tayyareler aynı zamanda Tegrinievvel ihti — lâlının lisan müessesesi olan binayı da ateşe tutmuşlardır.

İngiliz tayyarelerinin akınları — Londra, 2 (a.a.) — Hava ne — zaretinin tebliği:

Dün gece Büyük Britanya ü — zerinde ak miktarda düşman tay — yaresi faaliyeti göstermiştir. Düşman tayyaresi bilhassa İn — gilterenin doğusu ve cenup do — ğusu üzerinde uğmuşlardır. Da — ğınık yerlere ve bu arada ce — nup batıda bir yere bombalar a — tılmıştır. Hasar ve ziyat azdır.

Bombardıman tayyarelerimiz — Almanyanın cenup batısında muhtelif yerlere infilâk yan — ғыn bombaları atmışlardır. Bir ticaret gemisine mermi isabet etmiş, gemi tutuşmuştur.

Bir tayyaremiz dönmemiştir. — Cherbourg'un bombardımanı — Clermont-Ferrand 2 (a.a.) — Burada öğrenildiğine göre, İngiliz tayyareleri dün gece Cherbourg'u şiddetle bombardı — man etmişlerdir. Maddî hasarat çok ehemmiyetlidir. On yedi ölü ve yirmi yedi yaralı vardır.

Diğer taraftan aynı gece Nan — tes bölgesinde iki defa alarm işaretleri verilmiştir. Bombalar şehrin demir yolu mevkîinin ga — raj hatlarına düşmüşse de Pa — ris - Brest yolu kesilmemiştir. Saint - Nazaire bölgesinde hasa — rat azdır. İnsanca telefât yok — tur.

SES SINEMASI — Tepebaşında açılacak Sinemanın adı kondu

Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

Hava akınları devam edio duruyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

İngiliz tayyareleri Cher — bourg'u ehemmiyetli şe — kilde bombardıman etti ziyat çok fazla!

Berlin, 2 (a.a.) — D. N. B. a — jansı Alman harp tayyarelerinin dün gece Douvres muntakasını müessir surette bombardıman etmiş olduklarını bildirmekte — dir.

Limandaki müesseselerde bir — çok infilâklar ve yangınlar vu — kua gelmiştir. İngilterenin ce — nubu şarkisi ile merkezinde bir — çok tayyare meydanlarına taar — ruzlar yapmışlardır. Harp mal — zemesi depolarında yangınlar çıkarılmıştır.

Leningrad muntakasında Al — man ağır topları bir habere na — zarın Sovyetlerin Cronstadt ve Oranienbaum limanlarını bombardı — man etmiştir. Bu tayyareler aynı zamanda Tegrinievvel ihti — lâlının lisan müessesesi olan binayı da ateşe tutmuşlardır.

İngiliz tayyarelerinin akınları — Londra, 2 (a.a.) — Hava ne — zaretinin tebliği:

Dün gece Büyük Britanya ü — zerinde ak miktarda düşman tay — yaresi faaliyeti göstermiştir. Düşman tayyaresi bilhassa İn — gilterenin doğusu ve cenup do — ğusu üzerinde uğmuşlardır. Da — ğınık yerlere ve bu arada ce — nup batıda bir yere bombalar a — tılmıştır. Hasar ve ziyat azdır.

Bombardıman tayyarelerimiz — Almanyanın cenup batısında muhtelif yerlere infilâk yan — ғыn bombaları atmışlardır. Bir ticaret gemisine mermi isabet etmiş, gemi tutuşmuştur.

Bir tayyaremiz dönmemiştir. — Cherbourg'un bombardımanı — Clermont-Ferrand 2 (a.a.) — Burada öğrenildiğine göre, İngiliz tayyareleri dün gece Cherbourg'u şiddetle bombardı — man etmişlerdir. Maddî hasarat çok ehemmiyetlidir. On yedi ölü ve yirmi yedi yaralı vardır.

Diğer taraftan aynı gece Nan — tes bölgesinde iki defa alarm işaretleri verilmiştir. Bombalar şehrin demir yolu mevkîinin ga — raj hatlarına düşmüşse de Pa — ris - Brest yolu kesilmemiştir. Saint - Nazaire bölgesinde hasa — rat azdır. İnsanca telefât yok — tur.

SES SINEMASI — Tepebaşında açılacak Sinemanın adı kondu

Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş sekiz kişiden sekiz bin yedi yüz elli altı sinema sever bu güzel sinemanın adını

S E S — Tepebaşında pek yakında açılaca — ğını bildirdiğimiz sinemanın halk a — rasında açtığı 'çlsm bulma' anketi bitmiş, bu ankete iştirâk eden on — iki bin altı yüz yetmiş

